

РЕШЕНИЕ

№ 461

гр. София , 19.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 15-ТИ ТЪРГОВСКИ в публично заседание на първи февруари, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Даниела Дончева
Членове: Красимир Маринов
Капка Павлова

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева като разгледа докладваното от Красимир Маринов Въззивно търговско дело № 20201001002405 по описа за 2020 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258-273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх. № 60942/29.06.2020 г., подадена от „Джайден Юнайтед България“ ООД, гр. София, район „Оборище“, ул. „Кирил и Методий“ № 7, ет. 1, ап. 1, с ЕИК:200452057 чрез адвокат П.Х. от САК срещу решение № 789/05.06.2020 г., постановено по търг. дело № 2876/2017 г. по описа на Софийски градски съд в частта му, с която са отхвърлени като неоснователни предявените от жалбоподателя срещу „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД, гр. София, ул. „Искър“ № 8, с ЕИК:129004631 искове, както следва: - иск с правно основания чл. 55, ал. 1, пр. III-то ЗЗД за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 1 394 400 лева, платени с оглед на отпаднало основание – развален договор за продажба: договор № 29/16.06.2014 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; - иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. II-ро ЗЗД за сумата от 30 000 лева, представляваща част от 141 000 лева, платени с оглед на неосъществено основание — неключен договор за продажба за имущество по ЛОТ 2, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; - иск с правно основания чл. 59 ЗЗД за сумата от 30 000 лева, представляваща част от 1 394 400 лева, с която ответникът се е обогатил, а ищецът е обеднял, поради липса на насрещна престация, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; - иск с правно основания чл. 59 ЗЗД сумата от 30 000 лева, представляваща част от 141 000 лева, с която ответникът се е обогатил, а ищецът е обеднял, поради

липса на насрещна престация от имущество по ЛОТ 2, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане.

По изложените съображения за неправилност и незаконосъобразност на решението, жалбоподателят моли въззивния съд да го отмени и вместо него постанови ново, с което уважи изцяло исковите претенции. Претендира присъждане на разноски за двете съдебни инстанции.

Излага съображения в подкрепа на твърденията си, че:

Неправилен бил изводът на съда, че ищецът бил неизправна страна по процесния договор за продажба, което водело до лишаване от възможността му валидно да упражни правото си по чл. 87 ЗЗД. По делото било установено, че процесният договор бил развален (с отправено от ищеца и получено от ответника валидно писмено изявление за разваляне на договора: предложение с изх. № JBG2669/08.03.2016 г., повторено с писмо изх. № JBG2821/17.06.2016 г., а било налице изявление за разваляне на договора и от страна на ответното дружество, отправено до ищеца с писмо изх. № И-183/22.03.2018 г., което не било прието като писмено доказателство по делото, но било налице от страна на ответника признание на факт по чл. 175 ГПК в съдебно заседание на 12.02.2020 г., че такова писмо с посоченото съдържание било получено от него и изпратено му от ищеца), като развалянето на договора породило своето обратно действие на основание чл. 88, изр. 1 ЗЗД. Отделно от това, пак се налагало извод, че между страните не съществувала договорна връзка, тъй като вещите по процесния договор били препродадени на друг купувач – факт, който се установявал със свидетелските показания на свидетеля на ответната страна В. и от приетата съдебно-техническа експертиза, и който факт, при действащ договор било невъзможно да се осъществи.

Неправилно съдът приел, че единствено ищецът бил неизправна страна по договора, който извод бил направен въз основа на твърденията, че по други договори между същите страни стоките били изтеглени безпроблемно, което било абсолютно ирелевантно и без правно значение. Освен тези твърдения на ответника, не се сочели и представяли други доказателства, установяващи, че процесните вещи не били изнесени от складовете по вина на ищеца. Напротив – от разменената между страните кореспонденция ставало ясно, че ищецът уведомил на няколко пъти ответника за пречки и затруднения във връзка със складовете, които пречели обективно на вдигането на стоките. С приетата по делото съдебно-техническа експертиза също не се установявала твърдяната неизправност от страна на ищцовото дружество, доколкото изводите на вещото лице относно състоянието на складовете били относими към настоящия момент. Освен това, към момента на извършване на огледа, част от вещите вече не се намирали в складовете, при което било невъзможно да се установи по какъв начин последните били опаковани, имало ли е достъп до тях, как са били подредени и т. н. Следователно, от заключението по експертизата не се установявала възможността, респ. невъзможността за изнасяне на стоките поради обективни пречки към релевантния момент. Дори към момента на огледа на вещото лице липсвала каквато и да било информация дали в описаните складове се намирали вещите на ищеца или част от тях, как същите са били подредени, ако изобщо се намират там, имало ли е достъп до същите и т. н. А относно тези обстоятелства по делото нямало други доказателства.

Съдът необосновано не кредитирал показанията на свидетеля П., (ангажиран от ищеца), поради това, че бил в „ясна служебна обвързаност“, което обаче се отнасяло и до свидетеля на ответника – В.. Отделно от това, последният удостоверявал единствено и само, че преди процесния договор, бил налице предходен, по който ищецът бил изнесъл стоките безпрепятствено, както и че към

момента на неговите показания, част от имуществото по процесния договор било продадено и се изнасяло от друг купувач. От показанията му се установявало, че в складовата база действително липсвали елементарни условия за изнасяне на процесните вещи, което обаче първоинстанционният съд изобщо не бил обсъдил, а само отбелязал, че показанията кореспондирали и с приетата по делото съдебно-техническа експертиза.

По тези съображения, жалбоподателят счита, че решението в частта му, с която бил отхвърлен искът на ищеца с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 3 ЗЗД било неправилно, незаконосъобразно, немотивирано и не кореспондиращо с доказателствения материал по делото.

Относно иска по чл. 55, ал. 1, предл. 2 ЗЗД, жалбоподателят твърди, че безспорно било между страните, че ищецът внесъл депозит в размер на 141 000 лв. във връзка с имущество по Лот 2 и че във връзка с този депозит между страните не бил сключен договор за продажба. Действително, задържане на депозита било уговорено в чл. 16 от Вътрешните правила, за което била подписана и декларация, но подписването на тази декларация било условие за участие в тържната процедура далеч преди евентуалното сключване на последващ договор, респ. мотивите на решението в тази си част били неправилни. Такъв бил и изводът на съда, че не било налице виновно поведение от страна на ответника, довело до несключване на договор във връзка със стоките по Лот 2 – този извод се опровергавал както от доказателствата по делото, така и от събраните гласни доказателствени средства на свидетелите на двете страни по делото. Липсата на условия в складовете за изтегляне на каквито и да било вещи, довела до невъзможност за сключване на договор по Лот 2, за което ищецът не носел вина. Поради това, решението в тази му част било неправилно и незаконосъобразно, а и немотивирано.

Също така жалбоподателят счита, че съдът неправилно отхвърлил и предявените в условията на евентуалност искове по чл. 59 ЗЗД. Излага съображения в подкрепа на твърдението си, че между страните не съществувала обвързаност по договор, гестия или деликт. Твърди, че след 16.03.2015 г. срокът на договора бил изтекъл, договорната връзка била прекратена занапред, в който случай съобразно уговорките в самия договор (т. 10.5.1) за продавача съществувала възможността да продаде стоките на друг купувач на риск на купувача-ищеца, което безспорно се било осъществило и от получената цена да удовлетвори евентуални свои вземания във връзка със съхранение на вещите, като остатъкът от сумата бъде възстановена на ищеца. Следователно, продавачът дължал връщане на купувача на сумата, платена от последния за вещите, а да удържи за себе си разходите по съхранение на вещите в складовете. Да се приемело обратното, а именно, че договорът бил действащ и след датата 16.03.2015 г. и че сумата от втората продажба изобщо не подлежала на връщане, би означавало да се стигне изначално до неоснователно обогатяване в полза на ответника. Недвусмислена била волята на страните договорната връзка да прекрати действието си с изтичане срока на договора, независимо дали изпълнение по него било осъществено или не. В този случай, който по причина за прекратяване на договорната връзка бил идентичен с развалянето по смисъла на чл. 87 ЗЗД, с направените между страните уговорки, същите фактически дерогирали последиците на развалянето, предвидени в чл. 88 ЗЗД, макар договорът да не бил с продължително или периодично действие. Макар и купувачът да загубвал правото да получи стоките, които придобил с плащането на цената и прехвърлянето на собствеността, то той не загубил правото си да му бъде възстановена най-малко остатъка от сумата по втората продажба, каквото било възприето и решението по търг. дело № 4784/2019 г. на САС

между същите страни във връзка със същия договор за продажба от 16.06.2014 г. Противното би означавало следното: 1) Купувачът да е заплатил цената на стоките, да не е получил вещите (без значение от причините за това) и да нямал право да си възстанови платената цена, която в конкретния случай била и в значителен размер. Съответно 2) Продавачът от своя страна бил получил цялата цена за стоките от ищеца, без да предаде вещите на купувача (отново без значение от причините за това), впоследствие ги препродал на друг купувач и получил втори път цената за тях (независимо дали същата била в по-нисък размер), като последният да нямал задължение да върне каквато и да било сума на ищеца. Това би било правен „нон сенс“, тъй като продавачът очевидно се обогатявал неоснователно, получавайки 2 пъти цената на едни и същи вещи. С оглед на това, жалбоподателят счита, че договорна връзка между страните не съществувала, респ. искът с правно основание чл. 59 ЗЗД бил неправилно отхвърлен и решението следва да бъде отменено и в тази му част.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК насрещната страна „Снабдяване и търговия – МО“ чрез адвокат М.С. от АК – Ямбол е подала отговор на въззивната жалба, с който я оспорва като неоснователна и по изложените съображения моли въззивния съд да я остави без уважение като потвърди решението в обжалваната му част. Претендира присъждане на разноски.

Софийският апелативен съд, след като се запозна с доводите на страните и доказателствата по делото, намира жалбата за процесуално допустима – подадена е в законоустановения срок за обжалване по чл. 259, ал. 1 ГПК от процесуално легитимирана страна, имаща правен интерес от обжалване и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, а разгледана по същество я намира за неоснователна поради следните съображения:

Производството пред Софийски градски съд е образувано по искова молба вх. на СГС № 128327/09.10.2017 г., подадена от „Джайден Юнайтед България“ ООД, с която са предявени иски срещу „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД, както следва: - за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 1 394 400 лева, платени с оглед на отпаднало основание – развален договор за продажба: договор № 29/16.06.2014 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; - за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 141 000 лева, платени с оглед на неосъществено основание - неключен договор за продажба за имущество по Лот 2, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; а в условията на евентуалност – за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 1 394 400 лева, с която ответникът се е обогатил, а ищецът е обеднял, поради липса на насрещна престация, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; - за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 141 000 лева, с която ответникът се е обогатил, а ищецът е обеднял, поради липса на насрещна престация от имущество по Лот 2, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане.

Ищецът твърди следното:

На 07.07.2011 г. ответното дружество „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД публикувало тръжна процедура за закупуване на военно имущество от складов район „Борово“, гр. Разград и ищецът, притежаващ пълен лиценз за търговия по смисъла на чл. 9 от Закона за експортния контрол на оръжия и изделия и технологии с двойна употреба (ЗЕКОИТДУ), внесъл на 05.08.2011

г. депозит за участие в размер на 296 700 лв. В хода на процедурата поръчката била разделена на части (лотове) като ищецът бил класиран на първо място за лот 1, 2, 3 и 7.

На 16.06.2014 г., ищецът като купувач, подписал със „Снабдяване и търговия – МО” ЕООД като продавач, договор № 29/06/2014 г., с който закупил стока по вид количество и цена, подробно описани в приложение 1, представляващо неразделна част от договора. Стоките представлявали двигатели за танкове и резервни части за механизмите и системите на двигателите. В същата спецификация била посочена и единичната цена на всяка вещ. Общата стойност на тази сделка била 1 394 400 лв. От първоначално внесения депозит за участие в тръжната процедура част от 116 000 лв. била прихваната като първоначално плащане по договора. Останалата част от 1 278 400 лв. ищецът платил на части: на 23.06.2014 г. - 800 000 лв., на 27.06.2014 г. - 120 000 лв. и на 15.12.2014 г. - 358 400 лв. (последната част от цената).

Условията на доставка били EXW франко ненатоварено превозно средство в складовете на продавача. В раздел VII на договора специални мерки за сигурност, в поредица от текстове били описани специалните изисквания на режима за влизане и престой в складовете. Синтезирано, условията били предварително да се получи одобрение от военна полиция на лицата, които били пряко ангажирани с изпълнението на договора, да се дава предварителна и подробна информация за всяко лице и всяко посещение и съответно да се получава отделно разрешение. С писмо изх. № Т-1546/27.06.2014 г. ищецът дал необходимата информация и поискал достъп за дните 02.07.2014 г. - 04.07.2014 г., през които да посети района с негови чуждестранни клиенти от Виетнам. Достъпът бил разрешен с писмо № 23-04-01/02.07.2014 г. на главния директор на Главна дирекция „Инфраструктура на отбраната“, което ищецът получил на 03.07.2014 г. На практика нямало как за оставащия един ден да се направел огледа и затова с ново писмо Т-1553/03.07.2014 г. било поискано удължаване на срока, но отговор не бил получен. Разрешение за посещение било дадено едва на 08.10.2014 г. с писмо 23-04-01/07.10.2014 г., след ново искане, направено с писма №№ 1719 и 1720/29.09.2014 г. и 1724/01.10.2014 г. При посещението било установено, че практически било невъзможно ищецът със своя организация и техника, без съдействието на продавача, да вдигнал закупената стока. Двигателите били консервирани и опаковани в сандъци с тегло, габарити и размери, непозволяващи да бъдат вдигани на ръка (всеки двигател тежал около тон). Тези двигатели не можело да бъдат вдигнати с автокранове, защото самите автомобили не могли да влязат в склада. Единственият начин бил да се използват електротелферите, с които складът бил оборудван, но тъй като за Министерството на отбраната (МО) районът бил с отпаднала необходимост за нуждите на армията, никаква част от складовата техника не работела и не била в изправност. Спряно било храненето с ел. енергия, което правело невъзможно ползването и на малкото останали изправни електрически телфери, кранове и други приспособления. Дори и да бъде пуснат токът, съоръженията пак не можело да се ползват, тъй като не били минали задължителни технически прегледи, нито имали оторизиран персонал за работа с тях. Спряна била и водата, което правело цялата противопожарна система неработеща. По принцип всеки военен склад бил пожароопасен. В случая, част от двигателите били положени в дървени сандъци, а всички били консервирани с лесно запалимите грес и смазка. Обърнали внимание на служителите в района, че не можело да вдигнат закупената стока без тяхното съдействие – най-малко да им осигурели достъп до нея с техника и да подсигурели пожарната безопасност, но които не работели заради спряното електричество и неотстранени повреди. Останалите закупени с договора резервни части оставали безпредметни, когато не можело да бъдат получени двигателите, за които те били предназначени.

Ищецът получил уверение, че проблемите щели да бъдат отстранени и той щял да бъде в състояние да натовари и вдигне закупеното имущество. Затова последната част от цената от 358 400 лв. платил на 15.12.2014 г. Още на следващия ден станало ясно, че нищо не се било променило в района и невъзможността да вдигне стоките оставала същата. Отправил писмо Т-1856/16.12.2014 г., в което подробно описал това, което много пъти негови представители говорили със служителите в района и предупредили, че ако до края на март 2015 г. не успеят да си получат закупеното, ще развалят договора, поради отпаднал интерес. На 26.03.2015 г. отправил писмо № 2006, с което поискал достъп да складовете на негови двама представители, с цел да се уверели, че условията за товарене били налице. В отговор получил писмо 602/09.04.2015 г., с което бил информиран, че всички срокове по договора били изтекли, че той щял да бъде прекратен и че се дължали неустойки. Отговорил с писмо № 2064/15.04.2015 г., с което обяснил, че не купувачът, а продавачът бил в забава, и че ако веднага не му бъдели осигурени необходимите условия за товарене, ищецът губел интерес от изпълнението и щял да развали договора. На 20.01.2016 г. провел среща с представители на ответното дружество, на която изложил становището си, че нямал повече интерес от изпълнение на сключения помежду им договор № 29/06/2014 г. и предложил вместо да го развалят по тяхна вина, да се споразумели да им бъде върната продажната цена без никоя от страните да търси неустойки. На 08.03.2016 г. провел нова среща за уреждане на отношенията, на която присъствали и представители на Министерство на отбраната. Същият ден внесли, както в „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД, така и в Министерство на отбраната, писмо № 2669/08.03.2016 г., в което изложил предложението му за частично споразумение по спорните въпроси. Направил и изявление за разваляне на договор № 29/06/2014 г. в случай и за частта за която не можело да постигнат споразумение. Тъй като нито ответното дружество, нито министерството реагирали на предложението, отправил и до двете организации ново писмо № 2821/17.06.2016 г., с което поискал за пореден път да му бъде върната поне част от недължимо платените суми и повторил изявлението си за разваляне. Отговор или ответни действия и до днес нямало.

Относно Лот 2 от обществената поръчка, договор между страните не бил подписан по така изложените причини. При огледите, направени във връзка с първите два договора станало видно, че нямало реален достъп до стоката, както за закупените вещи, така и за имуществото, включено в Лот 2. В допълнение към пречките, описани по-горе, отнасящи се за танковите двигатели по Лот 1, достъпът до вещите по Лот 2 бил невъзможен без да се разчистят или извадят от складовете стоките, задръстващи подхода към тях. Още преди да получат разрешението за посещение от 08.10.2014 г. с писмо 23-04-01/07.10.2014 г., при което за последен път се убедил, че нямало създадени условия за товарене на стоките, ищецът подписал двустранен протокол с ответника на 21.08.2014 г., в който поискал удължаване на срока за подписване на договор за Лот 2 с три месеца, в които да могат да огледат и това имущество. В протокола било записано, че внесеният от ищеца депозит по Лот 2 в размер на 141 000 лв., представляващ част от първоначално внесения депозит от 296 700 лв., не бил усвоен от „Снабдяване и търговия МО“ ЕООД, което означавало, че и според двете страни преговорите по сключването на този договор не били прекратени и никоя от страните не била в нарушение. На 29.09.2014 г. ищецът отправил писмо 1713/2014 г. до Министъра на отбраната с искане за удължаване на срока за сключване на договор. По това време все още не било получено разрешение за посещение на складовия район. На 31.10.2014 г. ищецът получил писмо 2460, с което управителят на „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД съобщил, че Министърът на отбраната устно му разпоредил да не се удължава срокът за подписване на договор

относно Лот 2. Ищецът отговорил с писмо 1770/31.10.2014 г., че нямал официален отказ за сключване на договор относно Лот 2 и не смята, че бил в нарушение. С писмо 2468/31.10.2014 г. управителят на „Снабдяване и търговия – МО” ЕООД заявил, че процедурата по Лот 2 била прекратена и внесеният от ищеца депозит бил усвоен, поради негов отказ да подпише договор. До момента „Снабдяване и търговия – МО” ЕООД не било осигурило условия да вдигнат закупеното имущество с договор 29/16.06.2014 г. По същия начин липсвали условия и за товарене на стоките по Лот 2. Ищецът нямал отговор и на предложенията за споразумение.

Съгласно чл. 4.1 от договор 29/16.06.2014 г. собствеността върху стоката преминавала върху ищеца с факта на заплащането на цялата цена, което станало с последното плащане от 15.12.2014 г. Поради това, към момента цялата платена продажна цена от 1 278 400 лв. се явявала платена с оглед на отпаднало основание - развален договор за продажба и поради това ответникът дължал връщането ѝ. Внесеният депозит от 141 000 лв. за покупка на имущество по Лот 2 също била недължимо платена – с оглед неосъществено основание - сключване на договор за продажба на имуществото. Продажбата по договора не могла реално да се изпълни, поради виновното поведение на ответника. Също заради виновното бездействие на „Снабдяване и търговия – МО” ЕООД не се стигнало до подписване и на договор относно Лот 2. Въпреки уговорката EXW, ищецът по сочените по-горе причини не бил в състояние да натовари сам закупената стока без съдействието на продавача. С бездействието си ответникът бил в нарушение на чл. 187 ЗЗД вр. чл. 95 ЗЗД. В случай, че не се приемело, че договор 29/16.06.2014 г. бил развален и че платените от него суми относно Лот 2 не били с оглед сключването на договор, от което следвало, че нямало основание да се търси връщането на основание чл. 55 ЗЗД, то ответникът отново дължал връщането им на основание чл. 59 ЗЗД – обогатил се с парите, които ищецът платил, без да получи нищо насреща. Това определяло правния интерес на ищеца от завеждането на тези искове като към момента предявявал искане само за част от дължимите суми.

Ответникът „Снабдяване и търговия – МО” ЕООД с отговор на исковата молба, депозиран на 03.11.2017 г. оспорва така предявените искове.

Твърди, че първите две претенции били неоснователни, тъй като договор № 29/06/2014 г. можел да бъде развален с волеизявление само на изправната страна, а ищецът не бил такъв. Аргументите, че до стоките нямало осигурен достъп били неоснователни. Това било видно от техническата експертиза, обследвала складов район „Борово“ по повод същите оплаквания на ищеца по друг договор - № 40/2012 г. Щял да докаже това и с техническа експертиза, която иска да се назначи и изслуша по настоящото дело. Договорът бил действащ и по него текли неустойки и до днес. Собствеността на стоките била преминала върху купувача в момента на плащане на последната вноска (15.12.2014 г.). Чл. 10.5 от договора създавала правна възможност (потестативно право) за изправната страна да развали договора във всеки момент, следващ забавата на другата страна. Съгласно чл. 10.5.1., дори и днес продавачът, ако пожелал, можел да ги продаде от името и за сметка на купувача при условията на чл. 328, ал. 1, т. 2 ТЗ. Исковата претенция за връщане на внесен депозит по неключен по вина на ищеца договор за Лот 2 бил неоснователен. Задържането на тази сума било условие, залегнало в чл. 16 от вътрешните правила за търговска реализация на продукти, свързани с отбраната, което ищецът бил приел с подписване на съответна декларация, както и с изрични волеизявления за съгласие в протоколни решения съвместно с продавача. Исковата претенция за неоснователно обогатяване поради липса на насрещна престация било

недопустимо да се използва като основание в процеса, тъй като било налице договор между страните, който бил основата за уреждане на отношенията им. Иск за неоснователно обогатяване бил допустим само при липса на договорна връзка. Исковата претенция за връщане на задържан депозит по несклучен по вина на ищеца договор била неоснователна. Това следвало от изричната разпоредба на чл. 16.1 от Вътрешните правила, които били тръжни условия, приети от ищеца с изрична декларация, изрични волеизявления за съгласие в протоколните решения приложения 17 и 20 съвместно с продавача, общите правила за задатъка по чл. 93 ЗЗД, задържането на депозита обезпечавало загубите на ответника от недобросъвестност на ищеца при преговорите и сключване на договора съгласно чл. 12 ЗЗД, задържането на депозита било не само право, но и задължение на продавача съгласно чл. 48, ал. 2 ППЗДС, когато сделката била с вещи - държавна собственост. Ако въпреки горните аргументи, съдът приемел исковете относно процесния договор и задържането на депозита по Лот 2 за основателни, ответникът прави възражение за прихващане, до размера на присъденото, с дължимите кумулативно от ищеца: 116 000 лв. депозит, дължим по силата на т. 2.5. от договора; неустойка по чл. 10.3.1 в размер на 3 % месечно върху продажната цена (1 394 400 лв. x 3 % = 41 832 лв. на месец) за изтеклите в периода на забавата 17.09.2014 г. - 17.10.2017 г. 37 месеца общо сумата 1 547 784 лв. Ответникът твърди, че било държавно дружество, действащо като комисионер за продажба на стоки, свързани с отбраната по силата на комисионен договор УД 28/17.08.2012 г. в изпълнение на рамково споразумение УД 12-53/11.10.2011 г. Основна цел на разпореждането със стоките и боеприпасите, свързани с отбраната било не финансиране на министерство на отбраната (МО), което било държавен орган на бюджетна издръжка, а освобождаване на складовите площи с оглед придобиване на нови образци въоръжения в съответствие с Плана за развитие на въоръжените сили и осигуряване на безопасност на военно-служещите и имуществото при възникване на инцидент, тъй като боеприпасите с отпаднала необходимост били с неизвестен физико-химичен състав. На търг на 05.08.2011 г., ищецът бил класиран на първо място за закупуването на имущества за позиции (Лотове) 1, 2, 3 и 7. Въпреки спечелването на търга, поради финансови затруднения и липса на складови площи, „Джайден Юнайтед България“ ООД не подписало своевременно договорите за закупуване на имуществото по Лот 1 и 2, а започнало да прави опити за предоговаряне на сроковете за плащане и получаване на стоките, включително чрез директна комуникация с МО. Продължило да обещава сключване на договорите за Лот 1 и 2, но отлагало това под всякакъв предтекст. С протоколно решение от 19.05.2014 г. „Джайден Юнайтед България“ ООД поело ангажимент до 16.06.2014 г. да подпише договора за Лот 1, а до 16.07.2014 г. - договора за Лот 2, като се съгласило внесения депозит да бъде задържан при неизпълнение. На 16.06.2014 г. бил сключен процесният договор за стоките по Лот 1, а за Лот 2 договор не бил сключен. Въпреки сключването на договора за Лот 1, купувачът не бил извършил плащане, позовавайки се на затварянето на „КТБ“, като поискал отлагане на плащането до възстановяване дейността на банката. „Джайден Юнайтед България“ ООД се задължило до 21.08.2014 г., под страх от загуба на депозит и се съгласило депозитът да бъде задържан при неизпълнение. Вместо да изпълни поетото задължение, да сключи договора за Лот 2, ищецът започнал лобиране в МО за поредно разсрочване на това му задължение и на задължението за изтегляне на стоките. Междувременно купувачът, служителите и клиентите му многократно посещавали складов район „Борово“, където се съхранявали стоките, за огледи и получаване на имущество по други договори без да изразят каквито и да било констатации, опасения или оплаквания, че нямало да се справят с изнасянето на стоките съгласно уговореното и чл. 3.1. от договора. Купувачът не извършил плащане на последната вноска по договора, което принудило ответника да го предупреди с протоколно решение от 15.12.2014 г., че ще развали

договор 29/6/2014 г. и ще задържи депозита и неустойките по него В резултат на поставения ултиматум, финалното плащане било извършено на поставения краен срок -15.12.2014 г., но още на следващия ден ищецът изпратил ултимативно писмо вх. № 3137/16.12.2014 г., с което уведомил продавача, че внезапно открил, че нямало необходимите условия за изтегляне на имуществото и не можел сам да го натовари и извози. Заплашил да търси отговорност от продавача, в случай че не успеел да извози имуществото. Извършената проверка относно достъпността на стоките в складов район „Борово“ и техническата експертиза по търг. дело № 5766/2015 г. СГС показвали, че оплакванията били напълно голословни. На 15.04.2015 г. доверителят по комисионния договор МО уведомил ответника, че имал претенция за неустойка към „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД, заради забавянето на плащането от страна на купувача. Задължил го да събере дължимата от купувача неустойка за забавата и да освободи складовете след 16.09.2014 г. Купувачът отказал да заплати дължимата неустойка, съгласно чл. 10.3.1. от договора и на 08.03.2016 г. направил изявление, че едностранно развалял договора и желал връщане на „безспорна сума“, която не посочвал по основание и размер. От гореизложеното според ответника се установявало, че неизправна страна по договор 29/6/2014 г. било „Джайден Юнайтед България“ ООД, което въпреки наличието на условия за това, не изтеглило нито един болт от закупеното имущество по Лот 1; като неизправна страна по договора, ищецът не можел да го разваля; ответникът не дължал исковата сума, тъй като договорът бил в сила и днес; ищецът дължал неустойка за забавата да изпълни основно задължение според договора и чл. 200 ЗЗД да получи стоката; „Джайден Юнайтед България“ ООД недобросъвестно нарушило задължението си да подпише договор за стоките по Лот 2 и станало причина за задържането на складови площи и ангажиране на човешки и финансов ресурс за съхраняването им повече от 6 години от търга до днес. Ответникът не дължал връщане на усвоения и приведен на МО депозит, тъй като задържането му произтичало от конкретни разпоредби на тържните условия; съгласието на ищеца в преддоговорния процес по чл. 12 ЗЗД и нормативните актове, регулиращи продажбата на държавна собственост. Тези средства не били не дължимо платени, а били компенсация за задържането на складови площи и ангажиране на човешки и финансов ресурс от страна на ответника.

По така изложеното, ответникът моли съда да отхвърли исковите претенции и да му присъди разноски, а в случай че съдът уважи исковете - да извърши прихващане с дължимите от ищеца към ответника суми.

С допълнителна искова молба от 21.11.2017 г. ищецът „Джайден Юнайтед България“ ООД, поддържайки първоначално заявеното, взема становище по твърденията, доказателствата и исканията на ответната страна.

Наред с отговора, ответното дружество „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД е предявило и насрещни искове срещу ищеца „Джайден Юнайтед България“ ООД с правно основание чл. 92 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД за заплащане на сумата от 209 160 лева, представляваща претенция за неустойка за периода 17.09.2014 г. - 17.02.2015 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане, които искове обаче не са предмет на настоящото въззивно производство, предвид, че в тази му част решението на първоинстанционния съд не е обжалвано и е влязло в сила.

Софийският апелативен съд, в настоящият си съдебен състав, намира, че така предявените обективно съединени искове с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. III-то ЗЗД и чл. 86 ЗЗД, чл. 55,

ал. 1, пр. II-ро 33Д и чл. 86 33Д, а в условията на евентуалност искове с правно основание чл. 59 33Д и чл. 86 33Д, са процесуално допустими и правилно са били разгледани по същество от първоинстанционния съд, с оглед на което решението в обжалваната му част се явява допустимо, а относно законосъобразността му по същество на спора, на основание чл. 269 ГПК извърши преценка в рамките на наведените с въззивната жалба доводи, при което намира следното от фактическа и правна страна:

Не е спорно между страните, а и се установява от събраните по делото писмени доказателства, конкретно цитирани по-нататък, че:

Ищецът „Джайден Юнайтед България“ ООД е търговско дружество, притежаващо пълен лиценз за търговия по смисъла на чл. 9 от Закона за експортния контрол на оръжия и изделия и технологии с двойна употреба (отм.), уреждащ условията и редът за износ, внос, трансфер в Европейската общност, транспортиране и транзит на оръжия, брокерска дейност с оръжия и контролът на държавата върху тези дейности. Списъкът на оръжията, за които се отнася законът, е одобрен с постановление № 213 на МС от 02.09.2008 г. за приемане на списък на оръжията и списък на изделията и технологиите с двойна употреба, които подлежат на контрол при внос и за одобряване на тарифа за таксите, които се събират по закона за забрана на химическото оръжие и за контрол на токсичните химически вещества и техните прекурсори. Относно тези обстоятелства, към исковата молба са приложени: разрешение № 84/826.04.2013 г., издадено от КОС-ГДНП-МВР; списък към нето на изделията по чл. 37, т. 2 от закона; писмо от 29.05.2015 г. от зам. директора на ГДНП-МВР до „Джайден Юнайтед България“ ООД и лиценз № 03.09-28-1/31.10.2016 г. (л. 47-50).

На 07.07.2011 г. ответното дружество „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД (СТМО) е публикувало тръжна процедура за закупуване на военно имущество от складов район „Борово“, Разград.

На 05.08.2011 г. „Джайден Юнайтед България“ ООД е внесло депозит за участие в размер на 296 700 лв. като в хода на процедурата поръчката е била разделена на части (лотове), а ищцовото дружество е класирано на първо място за лот 1, 2, 3 и 7.

С писма № 1451/10.04.2014 г. до МО и № 1476/08.05.2014 г. до СТМО, от страна на „Джайден Юнайтед България“ ООД е поискано отсрочване на плащане, респективно отлагане подписване и изпълнение на договор за продажба на техническо имущество от складов район Борово (лот 1 и лот 2). В отговор на писмата, с протокол от 13.05.2014 г. на комисия, едностранно назначена от СТМО и във връзка с искане на купувача е прието предложение за отлагане на подписването на договорите за 19.05.2014 г. С факс изх. на СТМО № 1133/14.05.2014 г. до „Джайден Юнайтед България“ ООД е отправена покана за сключване на договор за продажба на техническо имущество от складов район Борово (лот 1 и лот 2) като е определена дата 19.05.2014 г. Съгласно протокол от 19.05.2014 г., ищцовото дружество е поело ангажимент до 16.06.2014 г. да подпише договора за Лот 1, а до 16.07.2014 г. договора за Лот 2, като се е съгласило при неизпълнение внесения депозит да бъде задържан.

На 16.06.2014 г., в гр. София, между „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД от една страна като продавач и „Джайден Юнайтед България“ ООД от друга страна като купувач е сключен процесният договор № 29/6/2014 г., по силата на който продавачът се задължава да предаде, а

купувачът – да заплати и получи стоката по вид, количество и единични цени, описани в приложение № 1 към договора, което е неразделна част от него (т. 1.1). Страните уговорили и следното: Общата стойност на стоките е определена на 1 394 400 лв. с включен ДДС, като след приспадане на внесения за участие в търга депозит (гаранция) от 116 000 лв. остава да бъде заплатена сума в размер на 1 278 400 лв. с падеж петия ден от подписването на договора - 21.06.2014 г. (т. 2.1-2.6). Собствеността върху стоката и рискът от погиването ѝ преминава върху купувача в момента на заплащането на цялата стойност на договора съгласно т. 2.1 (т. 4.1), но в случай, че последният не изтегли стоката в определения срок, гаранцията за участие в процедурата се задържа от продавача като купувачът се отказва да има бъдещи претенции за нейното връщане (т. 2.5). Срокът на действие на договора е три месеца, считано от датата на подписването му, в който срок купувачът се задължава да изтегли стоката (т. 10.1 и т. 10.2), а в противен случай същият дължи на продавача неустойка в размер на 3 % от стойността на неизтеглените количества за всеки просрочен започнат месец в срок от 7 работни дни след датата на забавата (т. 10.3.1) и стойността на обичайните разходи за ползване на склада и за съхранение на стоката (т. 10.3.2 вр. т. 4.3), като предходно с клаузата на т. 4.2 е предвидено, че за времето от заплащането на цената до изтичането на тримесечния срок по т. 10.1 продавачът съхранява стоката безвъзмездно. Срокът на договора може да бъде продължен преди неговото изтичане, след като купувачът заплати на продавача санкциите по т. 10.3.1 и т. 10.3.2, в който случай срокът не може да не може да бъде удължен с повече от три месеца, освен ако няма друго решение на компетентните органи на МО (т. 10.4). След изтичане на първоначалния срок на договора (т. 10.1) или на удължения такъв (т. 10.4), без купувачът да изпълни задължението си за получаване на стоката, договорът се прекратява поради виновно поведение на купувача (т. 10.5), при което за продавача възниква правото да продаде стоката по пазарни цени или на публичен търг, като уведоми за това купувача, върху когото се възлага рискът от новата продажба, а с получената цена продавачът получава правото да удовлетвори вземанията си, като изплати на купувача само остатъка от нея (т. 10.5.1).

С допълнително споразумение № 1/20.06.2014 г. към договора страните се съгласили цената на закупената стока да бъде заплатена в срок до 5 работни дни след възобновяване работата на „Корпоративна търговска банка“ АД (н).

Ищцовото дружество е заплатило на ответното, както следва: по фактура № 278/27.06.2014 г. сумата от 920 000 лв. с ДДС, представляваща частично плащане по договор № 29/06.2014г. и приложение 1 към комисионен договор УД-07-28/17.02.2012 г. с доставчик „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД и получател „Джайден Юнайтед България“ ООД и по фактура № 366/15.12.2014 г. сумата от 474 400 лв. с ДДС, представляваща окончателно плащане по договор № 29/06.2014 г. и приложение 1 към комисионен договор УД-07-28/17.02.2012 г. с доставчик „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД и получател „Джайден Юнайтед България“ ООД; а съгласно 3 бр. платежни нареждания за кредитен превод ведно с операционните бележки за плащане с дати 23.06.2014 г.; 27.06.2014 г. и 15.12.2014 г., съответно - 800 000 лв., 120 000 лв. и 358 400 лв., с посочено основание договор от 29/06.2014г.

С писмо изх. № JBG-1546/27.06.2014 г., ищецът, предоставяйки необходимата информация, е поискал от ответника достъп до складов район - Борово за дните 02.07.2014 г. - 04.07.2014 г., с цел оглед на имуществото от негови потенциални чуждестранни клиенти от Виетнам и Германия. Достъпът е разрешен с писмо № 23-04-01/02.07.2014 г. на главния директор

на Главна дирекция „Инфраструктура на отбраната“. С ново писмо JBG-1553/03.07.2014 г. е поискано удължаване на срока на достъп до имуществото в склад район Борово. Искане за достъп до складов район Борово, ЛОТ 1 във връзка с процесния договор, ищецът е поискал и с последващи свои писма № 1719/29.09.2014 г. и № 1720/29.09.2014 г., последното допълнено с писмо № 1724/01.10.2014 г. Разрешение за посещение е дадено на 08.10.2014 г. с писмо № 23-04-01/07.10.2014 г.

Съгласно протокол от 16.07.2014 г. „Джайден Юнайтед България“ ООД е поело задължение до 21.08.2014 г. да подпише договора за Лот 2 и се е съгласило депозитът му да бъде задържан при неизпълнение на горното, като в протокол от 21.08.2014 г. е материализирано отправеното от купувача искане удължаване на срока за подписване на договор за Лот 2 с три месеца, в които да могат да огледат и това имущество. В протокола е записано, че внесенияят от ищеца депозит по Лот 2 в размер на 141 000 лв., представляващ част от първоначално внесения депозит от 296 700 лв., не е усвоен от „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД, постигнатото от страните споразумение е да бъде отложено подписването на договор за покупко-продажба на техническо имущество (резервни части за БТТ), съхранявано в складов район Борово, включено в Лот 2 до получаване на отговор от МО, отнасящ се към удължаване на посочения в договора срок, но не по-късно от 23.09.2014 г.

С протокол от 25.09.2014 г. в комисия на СТМО, след като едностранно е прието, че тъй като на 23.09.2014 г. не е подписан договор за покупко-продажба на техническо имущество (резервни части за БТТ), съхранявано в складов район Борово, включено в Лот 2, е обективизирано предложението да бъде прекратена процедурата за продажба на имуществото във връзка с Лот 2 и да бъде усвоен депозита за участие, внесен от купувача в размер на 141 000 лв.

С писмо № 2468/31.10.2014 г., управителят на „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД е заявил пред купувача, че процедурата по Лот 2 е прекратена и внесенияят от ищеца депозит е усвоен, поради негов отказ да подпише договор.

В писмо, вх. на СМТО № 3137/16.12.2014 г. купувачът е уведомил продавача, че цената на стоката по сключения договор за покупко-продажба № 29/06/2014 е изцяло заплатена, поради което следвало последният да осигури непрекъснато електрозахранване, вода за противопожарни цели, постоянен достъп и да обезпечи работата на крановете и другата товарна техника в течение на поне 3 месеца, считано от 15.01.2015 г. с цел безопасно извозване на закупените изделия.

В протокол № 3186/22.12.2014 г. на нарочно съставена комисия продавачът е обективизирал резултатите от извършена проверка на складов район Борово, съгласно които в района било налице електрозахранване, съществувал достъп до складовете с кран, стоките в складовете били правилно подредени и съществувала възможност за извозването им.

С писмо № 2669/08.03.2016 г., „Джайден Юнайтед България“ ООД е изложило пред СМТО неговото предложение за частично споразумение по спорните въпроси. Направило е и изявление за разваляне на договор № 29/06/2014 г. в случай и за частта за която страните не могат да постигнат споразумение.

До МО и СТМО с ново писмо № 2821/17.06.2016 г., ищецът е поискал да му бъде върната част от недължимо платените суми и повторил изявлението си за разваляне на договора.

В производството по делото са събрани и гласни доказателства – разпитани са като свидетели П. П. П. (посочен от ищеца) и В. Р. В. (посочено от ответника).

Свидетелят П. твърди, че бил военен по професия. В периода от 1996 г. до 1998 г. бил зам. началник на Генералния щаб (ГЩ). От 1998 г. до 2002 г. - командващ във флота, от 2002 г. до 2006 г. - първи зам. началник на ГЩ, през 2009 г. се пенсионира и от тогава от август месец работел в „Джайден Юнайтед България“ ООД. Тази фирма участвала в търговете за обявената от „Снабдяване и търговия“ процедура за лотовете 1, 2, 3 и 7, които фирмата спечелила. Складовият район посещавал още през 1997 г., когато бил в състава на армията. След като се пенсионира, когато бил обявен огледа на техниката, която се намирала в склада, заедно собственика на фирмата бил в склада, за да видят района. След това бил в склада в периода юни - септември 2012 г., заедно с други хора - около 4-5 човека от фирмата, които били с допуски за влизане за оглед на имущество и в началото на 2013 г. - месец януари и февруари. В периода месец юни, когато бил огледа, комисията работила в продължени на 3 месеца, а той бил два пъти в района заедно с други колеги от фирмата. Задачата която била поставена от собственика на фирмата била да се огледат по възможност основните едрогабаритни и важни детайли, които са в Лот 1. Това били около 200 двигатели, може би към 203 - 204, всичко свързано с ходовата част тракта, танковия, резервоари - всичко което било свързано с танка, палетизирано в палети и сандъци и съответно двигатели в складовете. В този период това, което го впечатлило било, че районът бил доста изоставен, в смисъл такъв, че достъпът до всички складове бил изключително ограничен. Имало един-два склада, на които подходите все още били поддържани, а на останалите имало и заварени врати, имало и храсти, паднали дървета. Не било почистено. Това внесло изключително голямо затруднение на колегите, когато изнасяли частите от най-малкия лот 7, който бил за танкове Т 34 - много трудно ставал подхода. Вътре в складовете - сандъците по рафтовете били разтворени, имущество по земята, палети също, извадено, подходите вътре в самия склад били изключително трудни, даже невъзможни за някаква техника за обработване. Почти всички складове в този район били с електротелфери, които отдавна не били работили и нямало захранване към тях, нямало вода в района. Общата комисия, която работела в този период завършила работата си с един доклад, че основни детайли като двигатели, като резервоари, като трактори от ходовата част, не всичко, както било описано в списъка в търга, който бил спечелен било налице. Специално двигателите, тези които били във втора категория, около от 43 или 48 били добре пакетирани и били на място, където можело да бъдат натоварени наистина от този склад. Останалите някъде до 200 и няколко били на различни места в складовете и не са видели всички двигатели. Имуществото било пръснато в различни складове, а в едни и същи палети имало имущество, което било с различни номенклатурни номера. Видели основните неща, които били описани в изготвени описи. Първичните разговори със завеждащия склада дали може да се ползват телферите, дали отговор, че не можело да се ползват, защото било спряно захранването, отдавна не били ползвани и най-важно, че не били освидетелствани, а те вървели по цялата дължина на склада и било опасно да се вдига с тях. Тяхната идея била евентуално, ако се направели необходимите подходи в самите складове, в празните коридори, които били оставени между стелажите да се закара техника – мотокари или електрокари, с които се повдигали особено тежките части, като двигателите например в порядъка на около 800 - 900 кг. Без такава техника не могло да се натовари, пък и много от елементите били едрогабаритни. Те не стигнали до процеса на получаване на техниката, поради невъзможността да бъде предоставен достъп, подходящ да се вкара техника и да се извоят тези части. Не вкарвали електрокар и мотокар, защото нямало достъп до складовете, за да се

извозва такова нещо. Нямаło възможност да се движат подѐмни средства. Личните му впечатления от 43 до 48 танкови двигателя били, че същите били добре пакетирани и достъпни - в един от складовете наредени един върху друг. Не ги взели тях, защото не били проверили цялото имущество и собственикът на фирмата бил в разговор със „Снабдяване и търговия“ какво трябвало да се взима и кога. Това било при огледа, когато бил правен оглед на имуществото през 2012 г. от месец юни до месец септември. По дребните части били в сандъци, разбъркани с различно номенклатурно имущество – отворени сандъци. Имало части от имущество, което било на други фирми в тези складове. Всичко трябвало да се пресортира и да се предостави на тях, за да го вземат.

Свидетелят В. твърди, че работел при ответника от месец ноември 2001 г. в тогавашната Агенция „Управление частна държавна собственост“ на Министерство на отбраната (МО), след това преименувана в търговско дружество. Работел като началник на група за съхранение на движими вещи в регионална складова база „Разград“. Складов район „Борово“ бил втори основен район на складова база „Разград“ и там се съхранявало бронетанково имущество от различни видове, като имуществото било получено от действащо поделение на МО, което се занимавало само със съхранение и консервация и предаване на бронетанково имущество. Имуществата ги получили 2004 г., като там не било получавано друго имущество. Както било подредено от създаването на поделението и те така го приели, така продължавали и да го съхраняват. В края на месец декември 2014 г. била направена комисия в състав: г-жа Р. Р., г-н Х. и той - В. В.. Комисията установила, че нямаło проблеми с достъпа и инфраструктурата на района, тъй като имуществата били подредени, както се полагало, по фигури, по марки, по категории и по групи. Преди тези договори с „Джайден Юнайтед България“ ООД, имало един договор, който бил изпълнен. Той бил в същия обект, пак от същите складове и бил изпълнен безпрепятствено. Към момента имуществото закупено от „Джайден Юнайтед България“ ООД се изнасяло от друг купувач, товарело се безпрепятствено. В този складов район то̀к имало винаги. Телферите не били длъжни да работят, защото не били ползвани. След като било закрито поделението и ответникът получил имуществата, всички договори били подписвани при условие за купувача франко ненатоварено състояние с превозно средство от склада. Телферите нямали право да ги пускат да работят и не били работили. Имало вода, само че не била пусната. Всички функции, които „Снабдяване и търговия“ извършвала се осъществявали в светлата част на деня, когато било работното време на дружеството. Твърди, че до момента никой не бил констатирал, че районът бил пожароопасен района и не бил регистриран пожар за 50 години съществуване на района. Не съществувала възможност за пожар, освен причинен умишлено. Стоките били съхранявани съгласно изискванията на складовите райони по фигури, групи, марки и типове. Имущество, което подлежало на консервация, било консервирано. Имущество, каквото го получили, та̀кова го и съхранявали. Не било омаслено, а консервирано със специална течност. Дървените сандъци били импрегнирани и много трудно можело да бъдат запалени, само чрез умишлен палеж, но не и от искра. Никакво имущество не било получавано от никъде, а само излизало. Не се увеличавало и нямаło условия да се създадат някакви неподредби. Това било бронетанково имущество и нямаło нищо общо със взривни материали.

Във връзка с преценка достоверността на свидетелските показания, в производството е допуснат и приет към доказателствените материали препис от постановление от 29.06.2018 г. на СГП, изх. № 13677/2018 г. за образуване на наказателно производство – досъдебно производство

по пр. пр. № 53328/2017 г. по описа на СРП за престъпление по чл. 290, ал. 1 НК.

Също така са приложени: протокол от 05.08.11 г.; становище към 11-00-466/08.11.2011г.; вътрешни правила за търговска реализация на продукти, свързани с отбраната и на изделия и технологии с двойна употреба (ПСОУТДУ) и декларация от 05.08.2011 г. на управителя на „Джайден Юнайтед България“ ООД, съдържаща изявление за запознаване и приемане на същите; комисионен договор УД 28/17.02.2012 г.; разрешение № 84/26.04.2013г., издадено от КОС -ГДНП-МВР на „Джайден Юнайтед България“ ООД за търговия с оръжия, боеприпаси, взривни вещества и др. със срок до 26.04.2018 г., ведно със списък от 04.02.2013 г. по чл. 37, т.2 и писмо от 29.05.2015 г. на МВР - ГДНП във връзка с съгласувана и отразена промяна в издаденото разрешение за търговия с ОБВВПИ /84/26.04.2013 г.; приемо-предавален протокол от 05.06.2012 г. за приема и предаване на бронетанково имущество от регионалния логистичен сектор - Разград; доклад към 110-00- 59/17.07.2013 г.; доклад изх. № 1018/29.07.2013 г. на СТМО до МО; нотариална покана, ведно с констативен протокол акт № 58, том 1, рег. № 1949/22.04.2014 г.; писмо рег. № 11-00-59/23.04.2014 г.; месечен отчет по сметка за периода 01.12.- 31.12.2014 г. и платежен документ за превод на суми от ответника по сметка на МО; платежно нареждане от 25.02.2015 г. - с което сумата по депозита от 141 000 лв. е била преведа по сметка на МО; писмо изх. № МО 23-04/15.04.2015 г. до СТМО ЕООД, съдържащо покана за превод на сумата от 27 600 без ДДС в изпълнение на комисионен договор № УД-07-28/17.02.2012 г.; докладна записка 20-30-6/11.08.2015 г. от вицеадмирал Р. Н.; лиценз за износ и внос на продукти, свързани с отбраната № 03.09.-28-1/31.10.2016 г.

По делото е изслушана и приета съдебно-техническа експертиза, изготвена от вещото лице проф. С. А., която настоящият съдебен състав, също както и първоинстанционния съд, приема за обективна и компетентно дадена. Съгласно заключението, имуществото, предмет на процесния договор № 29/06/2014 от 16.06.2014 г. (Лот 1) е съхранявано в складове, съставляващи част от складов район Борово, в складове с номера: 2, 10, 13, 16, 18, 20 и 30. Същото е подредено както следва: голямогабаритни стоки (двигатели) на под върху евро палет; средногобаритни стоки на под върху евро палет или сандъци; дребногобаритни стоки съхранявани на стелажи до 3 метра височина или бокспалет. Палетите са съвместими съобразно габаритните изисквания на товарния автомобилен транспорт. Съществуващата инфраструктура позволява безпроблемно извозване с автотехника на имуществото, намиращо се във всички складове в т. ч. тези предмет на процесния договор. При направения оглед е установено, че има вътрешно складов достъп (пътеки), като най-голям по габарит и тежина е танков двигател (900 -1000 кг.), поставен на европалет, който може да бъде изтеглен с транспалетна количка или мотокар/електрокар. Други позиции от имуществото са комплектовани в сандъци подредени на палети и в бокс-палети. Според експертното заключение имуществото, предмет на договора, разпределено в складови помещения е организирано добре, с необходимите пътеки между всяка група стоки, което позволява извозването му с ръчни колички до товарни рампи, откъдето може да бъде поето от електро/мотокари и претоварено на съответните товарни автомобили. Няма опис и схема, на вида и местоположение на наличното имущество в склад, което може да доведе до извършване на повече операции за достигане на конкретно имущество. Товарните автомобили могат да достигнат безпроблемно товарна площадка / рампа на съответния склад. Помещенията разполагат с противопожарна техника, проверена от съответните компетентни органи. Процесът на товарене на имуществото и естеството на имуществото не създава изключителна опасност от взрив или пожар.

С оглед на така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав намира за неоснователен и недоказан предявения от „Джайден Юнайтед България“ ООД срещу „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. III-то ЗЗД, с който ищецът претендира ответникът да бъде осъден да му заплати сумата от 30 000 лева, представляваща част от 1 394 400 лева, платени с оглед на отпаднало основание – развален договор за продажба № 29/16.06.2014 г.; каквато се явява и акцесорната претенция по чл. 86 ЗЗД за заплащане на законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане.

За да бъде ангажирана отговорността на ответника въз основа на този фактически състав на неоснователното обогатяване (чл. 55, ал. 1, пр. III-то ЗЗД), ищецът, като страна, претендираща последиците от развалянето на договор поради неизпълнение, е необходимо да установи при условие на пълно и главно доказване престипране на претендираната сума на налично основание (договор), което впоследствие е отпаднало поради надлежно упражнено право на разваляне на договора и че за настъпване на правното действие на волеизявлението за разваляне на същия са налице законовите предпоставки по чл. 87 ЗЗД – виновно неизпълнение на задължението от страна на длъжника-ответник, за което той носи отговорност и изправност на кредитора-ищец. Само при надлежно упражнено право за разваляне на договора би могло да се иска реституция на даденото по него, в какъвто смисъл е константата практика на ВКС.

В случая се установи, че със сключването на процесния договор № 29/06/2014 от 16.06.2014 г., за ищеца, в качеството му на купувач на стоките, предмет на продажбата, е възникнало задължението да плати до 21.06.2014 г. цялата уговорена цена, а до 16.09.2014 г. – да изтегли закупената от него стока от складовете на ответника. Впоследствие сключеното допълнително споразумение от 20.06.2014 г., (с което страните са уговорили друг срок за изпълнение на задължението за плащане – 5 дни след сбъдването на условието „отваряне на „КТБ“ АД“, което така и не е настъпило), налага извод, че тримесечният срок за изпълнение на второто задължение на ищеца – да освободи складовата база от закупените от него стоки, е започнал да тече от датата, на която последният е изпълнил първото от тези две задължения – да плати цената. Не би могло да се приеме обратното, предвид изрично уговореното между страните моментът на преминаване на собствеността върху стоките да е моментът на плащането на цената, преди настъпването на който за купувача не възниква правото да получи владението върху индивидуално определените с приложението към договора стоки. По делото е установено, което е и безспорно между страните, че окончателно уговорения размер на цената по договора е заплатен на 15.12.2014 г., като нито с приемане на сумата, нито по-късно, преди завеждането на иска, ответното дружество е възразявало, че плащането е със забава. Поради това и след като ищецът-купувач става собственик на вещите от датата на плащането (т. 4.1 от договора), срокът за изтеглянето им от складовете на ответника-продавач е започнал да тече от 16.12.2014 г. и е изтекъл на 16.03.2015 г. Очевидна е била волята на страните договорната връзка да прекрати действието си с изтичането на срока за изпълнение, независимо дали това изпълнение е осъществено или не. Разликата е, че в първия случай прекратяването настъпва по право с изтичането на срока, а във втория – поради виновно поведение на купувача (т. 10.5), което се санкционира с предоставяне право на продавача да задържи вече платените от купувача стоки, въпреки че собствеността върху тях е преминала в патримониума на последния, като ги продаде на друг на риск на неизправния купувач (т. е. при евентуално по-ниска от платената цена), без да дължи предаване на последния цялата сума (т. 10.5.1), а само тази, останала

след прихващане от продавача на разходите за ползване на склада от собственика на стоките и тяхното съхранение до продажбата. Съответстващо на възникването на това право на продавача е загубването от купувача на правото му да получи стоките, които е придобил с плащането на цената и прехвърлянето на собствеността. Същевременно, по делото не са събрани доказателства, (а и няма такива твърдения), въз основа на които да може да се приеме, че страните по процесния договор са се възползвали от възможността за продължаването му, предвидена с клаузата на т. 10.4 с още три месеца след 16.03.2015 г. С оглед гореизложеното и при систематично тълкуване клаузата на т. 10.3 (включена между т. 10.1 и т. 10.4), както и при съобразяване съдържанието на клаузите на т. 4.2 и т. 4.3 от договора, с налага извод, че волята на страните е била следната: продавачът да съхранява стоките в рамките на първоначално уговорения тримесечен срок безвъзмездно; в случай, че този срок бъде продължен по взаимно съгласие с още три месеца (или повече по решение на МО), то купувачът да поеме освен обичайните разходи за ползване на склада и за съхранението на стоката, също и да заплати неустойка за всеки от следващите след първите три месеца, в които не е изпълнил задължението си да вдигне стоките в първоначално уговорения срок; след изтичането на продължения срок, респ. ако не е налице продължаване – след изтичането на първоначалния тримесечен – договорът да се прекрати, като купувачът продължи да дължи единствено разходите за ползване на склада и за съхранение на стоката.

Предвид гореизложеното и след като ищецът-купувач не е изтеглил закупената стока от складовете на продавача в уговорения срок и не е поискал продължаване на срока на действие на договора, каквито действия безспорно в случая не са направени, договорът следва да се счита прекратен на 16.03.2015 г. Последниците от настъпването на този факт се изразяват в това, че купувачът е загубил внесения от него депозит (т. 2.5), загубил е правото си да иска да получи стоките, лишен е от възможността да иска връщане на платената от него цена, а от своя страна продавачът е придобил правото да задържи депозита и стоките и да ги продаде на друг (което е и сторил), без купувачът да може да въздейства върху продажбата (а следва да понесе последствията от евентуално негативни за него последици от нея), като от получената цена продавачът прихваща свои евентуални вземания за извършени от него във връзка с тези действия и за съхранението на стоките разходи и чак тогава да върне остатъка на купувача. Това води и до невъзможността, ищецът-купувач да може впоследствие, след като вече действието на договора е прекратено, валидно да упражни правото си по чл. 87 ЗЗД да развали договора с писмо (предложение) с изх. № JBG2669/08.03.2016 г., повторено с писмо с изх. № JBG2821/17.06.2016 г., както неоснователно твърди.

Следва и да се посочи, че причина за неполучаване на стоката по договора в уговорения срок е виновното поведение на ищецът-купувач, съответно не е налице неизпълнение на насрещното задължение на продавача-ответник да окаже необходимото съдействие за изтегляне на стоката от неговите складове, където е съхранявана, а именно достъп до тях, предвид установения специален пропускателен режим до същите, в каквата връзка са налице и специфични клаузи по договора, визирани в раздел VII – „Специални мерки за сигурност“, изразяващи се обобщено като условия, изискващи предварително получаване одобрение от военна полиция на лицата, които са пряко ангажирани с изпълнението на договора, даването на предварителна и подробна информация за всяко лице и всяко посещение, съответно - получаването на отделно разрешение. По делото не са събрани доказателства, от които да може да се направи извод за поискан от страна на купувача достъп, но такъв да му е отказан в рамките на срока за изпълнение на задължението за получаване

на закупените вещи, а напротив, видно от разменената между страните кореспонденция в тази връзка, ответникът е предоставял при поискване такъв достъп. Така, ищецът е искал достъп до съответния склад на ответника, както следва: с писмо изх. № JBG-1546/27.06.2014 г. за дните 02.07.2014 г. - 04.07.2014 г., в отговор на което е разрешен достъп с писмо № 23-04-01/02.07.2014 г. на главния директор на Главна дирекция „Инфраструктура на отбраната“; с писмо JBG-1553/03.07.2014 г. за удължаване на срока на достъп, както и с последващи писма № 1719/29.09.2014 г. и № 1720/29.09.2014 г., последното допълнено с писмо № 1724/01.10.2014 г., в отговор на което разрешение за посещение е дадено на 08.10.2014 г. с писмо № 23-04-01/07.10.2014 г.

Освен достъп до съответния склад, ответникът е осигурил и условия ищецът да може фактически да изпълни задължението си по договора „да изтегли“ в уговорения срок закупените от него стоки, т. е. да ги натовари на превозни средства и да ги извози извън съответния склад на ответника, при което направените от въззивника в обратен смисъл възражения, настоящия съдебен състав намира за неоснователни и необосновани, с оглед събраните по делото доказателства. От експертното заключение по приетата съдебно-техническа експертиза се установява, че имуществото, предмет на процесния договор, разпределено в складови помещения е организирано добре, с необходимите пътеки между всяка група стоки, което позволява извозването му с ръчни колички до товарни рампи, откъдето може да бъде поето от електро/мотокари и претоварено на съответните товарни автомобили, които могат да достигнат безпроблемно товарна площадка / рампа на съответния склад. Помещенията разполагат с противопожарна техника, проверена от съответните компетентни органи. Процесът на товарене на имуществото и естеството на имуществото не създава изключителна опасност от взрив или пожар, поради което от гледна точка пожарна безопасност използването на общодостъпна товароподемна техника в складовете на ответника е било изцяло възможно, като за реализиране товаренето и извозването на стоките не е било необходимо нито постоянно електрозахранване, нито водоподаване в складовите обекти. Същевременно, с процесния договор ответникът-подавач не е поел задължение да предостави съответна (налична) техника, която купувачът-ищец да ползва, за да вдигне стоката.

Изводите на вещото лице кореспондират и с показанията на свидетеля В. Р. В., които са непосредствени, ясни и конкретни, поради което следва да бъдат кредитирани като достоверни, при съобразяване и с обстоятелството, че този свидетел е в служебна обвързаност с ответното дружество. По отношение на показанията на свидетеля, ангажиран от ищеца - П. П. П., следва да се отбележи, че те не опровергават горните изводи относно възможността за извозване от складовете на ответника на стоките по процесния договор, тъй като този свидетел изнася данни за възприети от него обстоятелства предимно при негови посещения в складовия район на ответника през юни - септември 2012 г., съответно - началото на 2013 г., т. е. за времеви период, предхождащ сключването на процесния договор.

В заключение, при така събраните доказателства по делото не се установява ответникът-продавач да не е оказал съдействие, респ. да е възпрепятствал ищецът-купувач да изпълни договорното си задължение (т. 10.2) да изтегли стоката в уговорения срок, при което причина за неизпълнение на това задължение е единствено виновното поведение на купувача, доколкото за същия не е имало каквито и да било обективни пречки за това.

Гореизложеното налага извод, че изпадането в забава за изтегляне на закупената стока от

складовете на продавача в уговорените срокове, като последица от собственото му поведение, прави ищецът-купувач неизправна страна по процесния договор, което от своя страна също лишава същия от възможността за валидно упражняване на правото по чл. 87 ЗЗД.

По тези съображения, така предявения иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. III-то ЗЗД, с който ищецът претендира ответникът да бъде осъден да му заплати сумата от 30 000 лева, представляваща част от 1 394 400 лева, платени с оглед на отпаднало основание – развален договор за продажба № 29/16.06.2014 г. се явява неоснователен и недоказан, поради което следва да бъде отхвърлен, което важи и за акцесорната претенция по чл. 86 ЗЗД, доколкото уважаването ѝ е обусловено от уважаването на основния иск.

По иска с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. II-ро ЗЗД за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 141 000 лева, платени с оглед на неосъществено основание — несклучен договор за продажба за имущество по ЛОТ 2, както и по акцесорната претенция по чл. 86 ЗЗД за заплащане на законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане, настоящият съдебен състав намира следното:

Вторият фактически състав на неоснователното обогатяване по чл. 55, ал. 1 ЗЗД визира получаване на престация с оглед на очаквано в бъдеще основание, което обаче не е могло да бъде осъществено.

Действително, в случая е безспорно установено, че ищецът е заплатил на ответника сумата от 141 000 лв. като впоследствие между страните не е сключен договор за покупко-продажба на вещите, предмет на лот 2. Следва обаче да се има предвид, че въпросната сума представлява депозит, заплатен от ищеца като участник / кандидат в обявената от ответното дружество тръжна процедура и след като същият е класиран на първо място (относно вещите по Лот 2), за него е налице задължението по чл. 16, т. 1 от вътрешните правила за търговска реализация на продукти, свързани с отбраната, (което ищецът е приел с подписване на съответна декларация, както и с изрични волеизявления за съгласие в протоколни решения съвместно с продавача), да се яви чрез съответен негов представител в 30-дневен срок от датата на провеждане на търга за сключване на договор. Съответно, при неизпълнение на това задължение от страна на кандидата в тръжната процедура, за ответното дружество възниква правото му да задържи така внесения депозит, в което се изразява неговите обезпечителна и обезщетителна функции. Същевременно, не е установено виновно поведение от страна на ответника, което да е довело до невъзможност за сключване на договора поради неосигурен достъп и бездействие на продавача, в каквато връзка първоинстанционният съд е изложил обосновани и законосъобразно мотиви, към които настоящият съдебен състав препраща на основание чл. 272 ГПК. Поради това, така заплатената от ищеца сума не е простирана на неосъществено основание – несклучен договор за покупко-продажба на вещите, предмет на лот 2, а напротив - на валидно правно основание – депозит за участие в тръжна процедура, задържането на който от страна на ответното дружество също е на такова основание – чл. 16 в хипотезата на чл. 16.1 от вътрешните правила за търговска реализация на продукти, свързани с отбраната.

Предвид гореизложеното, така предявения иск по чл. 55, ал. 1, пр. II-ро ЗЗД за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 141 000 лева, платени с оглед на неосъществено основание – несклучен договор за продажба за имущество по ЛОТ 2, се явява неоснователен и недоказан, поради което следва да бъде отхвърлен, което важи и за акцесорната претенция по чл.

86 33Д, доколкото уважаването ѝ е обусловено от уважаването на основния иск.

С оглед отхвърляне като неоснователни на главните искове, следва да бъдат разгледани предявените в условията на евентуалност искове по чл. 59 33Д и чл. 86 33Д - за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 1 394 400 лева, с която ответникът се е обогатил, а ищецът е обеднял, поради липса на насрещна престация, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; - за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 141 000 лева, с която ответникът се е обогатил, а ищецът е обеднял, поради липса на насрещна престация от имущество по Лот 2, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане.

Разглеждайки по същество тези искове, настоящият съдебен състав ги намира за неоснователни и недоказани, поради което следва да бъдат отхвърлени. Изложените от първоинстанционния съд мотиви, обосноваващи този извод са правилни и законосъобразни, съобразени са с установените въз основа на събраните по делото доказателства релевантни факти и обстоятелства, поради което и настоящият съдебен състав препраща изцяло към тях на основание чл. 272 ГПК.

Тъй като така предявените искове следва да бъдат отхвърлени като неоснователни и недоказани, то и отпада необходимостта от разглеждане и произносяне по направеното от страна на ответника възражение за прихващане.

Предвид всички гореизложени съображения, настоящият съдебен състав намира доводите по въззивната жалба на „Джайден Юнайтед България“ ООД за неоснователни и поради съвпадение в изводите на двете съдебни инстанции за неоснователност на исковите претенции, на основание чл. 271, ал. 1 ГПК първоинстанционното решение в обжалваната му част следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

С оглед изхода на делото, жалбоподателят „Джайден Юнайтед България“ ООД следва да бъде осъден да заплати на въззиваемата страна „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД сумата от 2 796 лв. (две хиляди седемстотин деветдесет и шест лева), представляваща направени разноски във въззивното производство – заплатено адвокатско възнаграждение, съобразно представения списък по чл. 80 ГПК и приложените към него договор за правна защита и съдействие, фактура от 18.09.2020 г. и платежно нареждане от 24.09.2020 г.

Водим от горното, настоящият съдебен състав на Апелативен съд – София

РЕШИ:

Потвърждава решение № 789/05.06.2020 г., постановено по търг. дело № 2876/2017 г. по описа на Софийски градски съд **в частта му**, с която са отхвърлени като неоснователни предявените от „Джайден Юнайтед България“ ООД, гр. София, район „Оборище“, ул. „Кирил и Методий“ № 7, ет. 1, ап. 1, с ЕИК:200452057 срещу „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД, гр. София, ул. „Искър“ № 8, с ЕИК:129004631 искове, както следва: - иск с правно основания чл. 55, ал. 1, пр. III-то 33Д за заплащане на сумата от 30 000 лева, представляваща част от 1 394 400 лева,

платени с оглед на отпаднало основание – развален договор за продажба: договор № 29/16.06.2014 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; - иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. II-ро ЗЗД за сумата от 30 000 лева, представляваща част от 141 000 лева, платени с оглед на неосъществено основание — неключен договор за продажба за имущество по ЛОТ 2, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; - иск с правно основания чл. 59 ЗЗД за сумата от 30 000 лева, представляваща част от 1 394 400 лева, с която ответникът се е обогатил, а ищецът е обеднял, поради липса на насрещна престация, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане; - иск с правно основания чл. 59 ЗЗД сумата от 30 000 лева, представляваща част от 141 000 лева, с която ответникът се е обогатил, а ищецът е обеднял, поради липса на насрещна престация от имущество по ЛОТ 2, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане.

Осъжда „Джайден Юнайтед България“ ООД, гр. София, район „Оборище“, ул. „Кирил и Методий“ № 7, ет. 1, ап. 1, с ЕИК:200452057 **да заплати** на „Снабдяване и търговия – МО“ ЕООД, гр. София, ул. „Искър“ № 8, с ЕИК:129004631 сумата от **2 796 лв.** (две хиляди седемстотин деветдесет и шест лева), представляваща направени **разноски** във въззивното производство – заплатено адвокатско възнаграждение.

Настоящото решение **подлежи на касационно обжалване** при наличие основанията по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____